

emendationē nō solū nō verentur sed omnino audent tractare et sumere corpus dominicū in suā salutē animarū. De non pueris bea. Ber. sic dicit. Qui puritatis auctori in puro corde et corpore ministrantes sunt. mirū quod non verentur stare ante se angelū dñi. qui fecerit eos medios et disperdat de terra viuenciū sed omnino audent agni immaculati perfringere carnes et intingere in sanguine saluatoris manus nepharias. quibus paulo ante perhibitorum carnis meretricis attractauerāt. hec Ber. Filius

Transformari etiam desidero de hoc utrum melius sit frequenter accedere vel rari ad hoc celeste sacramentum.

Capitulum XXVI Pater

Quidetur quod su

per hac questione non possit omnino dari regula uniformis. ratio est quod varia sunt merita singulorum. diuersa opum studia. differentia desideria. et multiplices sancti spiritus operationes. atque diuersi status. et gradus in religione. Et ideo sicuri in egorantibus non vna potest forma seruari in dandis medicinis corporis propter diuersitates complexionum aut virium aut loci aut temporis aut diete aut aliarum considerationum pro quibus aut rarius aut sepius aut in minore aut maiore quantitate aut eadem medicina datur. ita enim de medicina spirituali que corpus christi intelligenda est. mundialibus eius curis occupati rari se possunt expedire ad illud recipiendum. quam qui tantum spiritualibus intenti sunt. et alij magis et alij minus sunt circumspicere in custodia vite sue morum ac conscientie puritate. alij etiam ardenciori desiderio ad illius salutaris cibi perceptionem trahunt. alij quodammodo terrentur cum accedere debent. et nisi presciuerint et presuetudo religionis. vel timor

maioris elongationis a deo impelleret. rari valde accederent ad illud terrificum sacramentum. vix tamen aliquis religiosus aut sanctus esse videtur exceptis sacerdotibus. quin semel in ebdomada ei sufficiat ex presuetudine concitare. nisi specialis causa quoniam plus suadeat. ut in infirmitatibus et supueniens singulariter solemnibus festiuitas vel inuisitate deuotionis intemperata desiderij sitis pro illius susceptioe. qui solus sufficit ardorem se amantis refrigerare. et quod talis ardoris imperus non nisi a spiritu sancto infunditur. ideo legibus humane presuetudinis et statibus moralium non ardet. Salubre igitur est et vrile quod homo ad illius sacramenti susceptioem se preparat. et quanto deuotius valeat illud percipere studiat. et post susceptioem in studio deuotionis se conseruet attentius maxime religiosi. et qui se deo obtulerunt ad perpetue seruendum. Sic enim erunt in maiori custodia vite nostre sue et presciet. dum et ante et post eucharistie preceptionem ob reuerentiam eius student magis innocentius viuere et studio deuotionis frequentius intendere. Et licet aliqui aliquis trepidet tamen presciet de dei misericordia fiducialiter accedat. quod qui se indignus reputat. cogitet quod tanto magis eger necesse habet requirere medicinam. quanto magis sentit se egrorum male habentibus. et ideo querat te iungere christo ut tu sacrificeris ab ipso nec propterea pretermittenda est sacra comunicatio. si quandoque homo non sentit gratiam deuotionis cum se ad illam preparare studet. vel cum in ipsa preceptione post se forte minus deuotum sentit quam vellet. attendere namque debet unusquisque diligenter quod hoc pietatis sacramentum fidelibus in remedium est institutum. Et ideo quoniam cum homo facit quod potest abulirando se ad gratiam sufficit

nec requirit deus ab hoīe qđ viderit si
 bi esse ipossibile. Quicūq; igit suscipi
 ens dñi cū corp? fac hoc qđ p̄t eius pi
 etas supplet p̄ ḡtam hoc. ad qđ pueni
 re sine gr̄a nō p̄t. Et iō ceteris paribz
 accedēdū est ex p̄sidētia diuine pieta
 ris potius q̄ ex p̄sideratōe. p̄prie fragi
 litatis abstineñdū q̄uis v̄t q̄ p̄ loco ⁊
 tpe reddat p̄mēdabile. nepe egrotus
 festinat ad medicū. ⁊ pauper diuiri
 pulsat ad ianuā accede pulsa nihil h̄t
 fitas medicus ē pijsimus distributor
 largissimusq; remunerator. ip̄e q; solo
 s̄bo istaurat vniuersa. sua p̄ntia curat
 vulnera. medef corda. tristitiā depel
 lit. ⁊ cordi leticiā tribuit. Quis gr̄a
 inconsulte dicere audeat qđ hi q; sunt
 sp̄ualit̄ infirmi nō dēant accedere ad
 deū. qui hūanos languores tulit. infir
 mitates n̄as ip̄e portauit. Ecce muli
 er imunda accessit retro ⁊ tangens eū
 sanata ē. peccatrix dñi eius osculat̄ pe
 tes est mūdāta Chananea dñz seq̄tur
 nec desistit exaudita est. Leprosi acce
 dentes curati sūt. Ceci demoniaci pa
 litici ⁊ cuncta nature monstra dñz cre
 dūt ⁊ accedūt salutē p̄sequūt. naz̄ v̄t
 de illo exibat ⁊ sanabat oēs s̄z ⁊ publi
 cam ⁊ peccatores dñi a p̄pinq̄at ad de
 uenimā merēf. q̄nymo p̄uiniū eoz n̄
 spernit. qui nō venit vocare iustos sed
 peccatores. Quā nō icōuenienter dici
 pōt. qđ sicut aduentus eius in carne fu
 it in saluatōz peccatoz sic ⁊ salutaris
 hoc hostia fit fidelibz collata in remis
 sionē peccatoz. Quā cristus in vltia ce
 na in institutōe h̄ saluiferi sacramē
 ti sic dicebat. hoc est corpus meū qđ p̄
 vobis tradet̄. Et hic est calix qui p̄ v
 bis fundet̄ in remissioz peccatoz qua
 p̄pter homo cū fecerit qđ in se est secu
 te d̄z accedere ad hoc sacramētū absq;
 repidatōne ī fide ⁊ ī caritate. nihil h̄t
 fitans d̄ ip̄i pietate. Quā graue est vt

de beatus Ambro. qđ ad mensaz tomi
 ni mundo corde ⁊ manibz innocētibz
 nō venimus. s̄z grauius est si de pecca
 tis metuimus etiā si sacrificiū nō red
 damus. cū magna ergo deuorōe ⁊ re
 uerēcia ad hoc sacramētū est acceden
 dū ⁊ iō si aliquis quortidie se ad hoc
 paratum inuenit maxie sacerdos. lau
 dabile est qđ quortidie sumat. Quā bea
 tus Augustinus cū dixisset accipe qđ
 quortidie tibi p̄sit subiungit. Sic vi
 ue vt quortidie merearis accipere Et
 quidā pater mōachoz appolomius mo
 nebat vt si fieri posset. quortidie cōmu
 nicarēt monachi. ne qđ se lōge facit ab
 his longe fiat a deo. **R** Et notan
 dū qđ reuerencia huius sacramenti ti
 morem habet cū amoze. Quā timor re
 uerencie ad deum dicitur timor filia
 Ex amoze nāq; puocatur desiderium
 sumendi. ex timore autem consurgit
 hūilitas reuerēdi ⁊ iō v̄t q; p̄riet ad
 reuerenciā huius sacramenti ⁊ qđ p̄ti
 nue sumat ⁊ qđ aliquā abstineat. Quā
 d̄t bea. August. Quortidie eucharistie
 communionē accipe nec laudo nec vi
 tupo. Itē dicit licet dixerit quispiam
 quortidie accipiendā eucharistiaz sic
 alius affirmat quortidie faciat vnus
 q; qđ scōz fidē suā pie credit esse fa
 ciēdū. neq; eī litigauerūt iter se zache
 us ⁊ cetero cū alter eoz gaudēs susce
 pit dñm. alter dixit nō suz dignus vt
 itres sub tectū meū abo saluatore glo
 rificātes. quāuis n̄ vno mō. amoze tñ
 ⁊ spes ad qđ sēp scriptura nos puocat
 p̄ferūt timorē. Quā cū petrus dixisset
 Eri a me dñe q; hō peccatoz sū rñdit
 ihes? noli timere. Circa sacerdotes tñ
 p̄t hoc forma teneri. vt nec nimis raro
 nec semp̄ p̄tinue ⁊ ip̄termisse sanctas
 hostiam studeant ymolare. nimis em̄
 p̄tinue celebrare aliquā notare vides
 irreuerenciam. cum raro aliquis taz

deuotus sit qui semp eadē deuotione serueat et cū tam debita semp reuerēcia illud faciat et cordis ardoze quin aliquando tepeat quātulūcūq; nimis etiā raro celebrare quāuis ex reuerencia soleat aliqñ fieri et ex humilitate, tamen corpoze qñq; nutrit. qz minus circūspectus homo est tunc in omnib; quasi nō indigere videat custodia sui cū non pponit accedere ad mensaz crisi humilitas etiā non est vsq; quaq; secura ppter quā diu se hic subtrahit qz sicut non est dignus sepe corpus crisi accipere ita nec semel. id em̄ cū recipimus non quasi digni sumus sed vt ibi lo nos sepe visitate et habitaculū cordis et corpis nostri subtrahente magis digni efficiamur. Quo em̄ introierit benedicet de? sicut oliz domui eberb edō benedixit ppter archā dñi in qua māna seruabat. sic et nos suscipiamus eū in templū cordis et corpis crisi. vt benedictōz eternā ab ipso cōsequamur.

Sed et hoc p̄siderandū qd nō nunq; eē deuoti cū se ad hoc sacramentū p̄cipiendum p̄parant et quāuis numerū cōsuetum psalmoz et etiā oratōnū p̄soluant et se p̄fessionis lauachrū expurgent. corde tñ duro et affectu remanēt frigidō. nec gratie spūalis gustū ali quem p̄cipiunt.

Circa qd sciēdum qd multis causis atq; modis duricia talis aniam deuotā affligere consuevit. vt ex p̄p̄o existat sententia sed hoc vñ timendū est. vt qñ cūq; p̄ diligētem inquisitionē aliquis eidez duricie causam dedisse se nō inuenerit. s; qd suuz erat fecerit ad hoc sacramentū p̄p̄tuit se abilitādo et si sup hoc m̄ris duriciā p̄missiōe diuina emiseric. qui electos suos mille mōis tribulare p̄suevit. nō debet aliquē res hoc frāgere. nec se notabiliter p̄pter h̄mōi causam a saluari hoc sacramento subtra

here sciens qd diuina pietas salutē anime sepius secretissime et fidelissime operatur. cū solo dei subsidio anima inuitē nec aliqua dulcedine spūali fulcitur nō minus q̄ si p̄speritate spūaliū charismatū afflueret nec tamen in his se p̄p̄tuit op̄ret caute teneret.

Et iō interdū ḡte tales vtilius subtrahunt. vt subtrahere auidius reperant. et recepte cauius p̄seruent. vt sic anima dilecta in humilitatis scala exercitetur. Porro vñ diligēter attendendū se; qd hic sapor spūalis p̄missus ac intim? quidā gustus nō est debitus si dei effectus nā est p̄ncipis t̄pis sed ē eterne beatitudinis et cū alicui dat i sacramento vel extra ḡtas agat et patienter sustineat sciens qd nō est i potestate hominis s; sūmi et benignissimi dei largitoris. qui nō put quisq; vult s; qñ placuerit dabit. put iudicauerit ad laudē esse sūp̄sū ac suscipiētis vtilitatem.

Sed et hoc notādū qd illud sacramentū ē ita copiosū et infinitū. vt quāto magis p̄cipiat tāto p̄cipiās quod amō capatioz efficiat ipi? Vñ ex hoc sacramēto sepe p̄rigit qd q̄nto ex timore iordiato se quis notabili? subtraheret tāto d̄ die i die differēdo maiore indispōsitōz incurrit. Melius ē ceteris parib; accedere ex amore q̄ abstinere ex timore. meli? ē singul ebdomadis vel eē diebz accedere cū vera humilitate et p̄p̄ie i p̄fectōis p̄gniciōe. q̄ semel in anno ex p̄p̄ie iustitie p̄sumptōne. sic tñ accedere d̄z vt ad illud sacramentū sumēdū prius se studeat cū deuotōe q̄ p̄t et cordis puritate p̄parare. q̄ mlti sunt qd nō adhibēt nec curant p̄derare sacramēti h̄? d̄rurē ac hūilitatē ineffabilē accedūt qdā arida qdā ducti p̄suetudine morē cōicāris sectāres festinātes n̄ vt accedāt s; vt ecedāt

defectu diuini feruoris et ergo sicut facti accedunt sic et inanes et sine gratia recedunt. Et hi sunt sicut animalia non ruminantia. que in lege tamquam imunda reiciebantur. non enim studiose recogitant neque pretractant quem suscipiunt vel quanta bona seu mala inde sequantur bene recipientes vel male. Sed et si forte superficialiter et quasi profunctorie hoc eorum memorie occurrerit statim quasi parua scintilla in frigido exringuitur et ultra non apparet. **U** Sed religiosis quisque summam diligenciam debet adhibere per morum custodiam et vite sanctimoniam. ut post susceptionem huius sacramenti non solum non appareat in gratia vacuus sed etiam fructus salutis eterne exinde percipiat. **X** Hoc etiam considerandum quod diuersi diuersis affectibus et intentionibus ad conuocandum tractantur atque celebrandum. alios namque trahit amor dei. ut dilectum ad se inuenerit sepius. eumque in ipsis amplexetur. alios infirmitatis proprie intuitus ut eum quasi medicum ad se uocet. proque ab omni infirmitate curent. alios conscientia delictorum suorum. ut pro eum quasi pro hostia placationis ab omnibus peccatis expiati purgentur. alios pressura alicuius tribulationis ut pro eum qui omnia potest ex omni aduersitate citius liberentur et tutius pregantur. alios quos desiderium alicuius gratie vel beneficii impetrandi. pro eum cui pater nihil potest negare. pro se intercedenti. alios gratia actio pro diuinis beneficiis cum nihil dignius habeat reddere deo pro illis omnibus que illi tribuit quam calicem salutaris accipere id est ihsus. Alios laus et honor dei ac sanctorum. cum non habeamus maius quo possumus deum vel sanctos suos pro sua dignitate laudare quam christum ymolando deo patri. Aliquos caritas et compassio primorum. cum pro salute uiuorum et reque defunctorum nihil efficacius inter-

terpelleret quam sanguis christi. qui pro nobis effusus est. hoc est summum auxilium nostrum cum oramus deum. ut illum intercessores inuocemus ac habeamus. qui nos patri reconciliauit et semper interpellat pro nobis. Considerandum insuper utrum aliquid aliud quam peccatum mortale et precipue nocturna pollutio impediatur a precepto huius sacramenti seu a missae celebratione.

A Super quo sciendum secundum **L** hoc. dicitur a quo non quod ad hoc ut homo digne accedat ad sacramenta tria requiruntur. Primo requiritur mundicia conscientie. que non nisi peccatum tollit. Secundo eleuatio mentis ad deum per actualem deuotionem et hoc per mentis ebrietatem vel occupacionem aut euagationem interdum amittit. Tercio mundicia corporalis. etiam tractari aliquid sacramentum propter reuerenciam manus lauent. **U** In primo et principaliter peccatum impedit. scilicet in deuotio seu ebrietudo mentis. tercio corporalis immundicia et hoc tria concurrunt quibus in aliqua pollutioe nocturna quibus duo ex his quibus unum tantum et secundum hoc homo magis vel minus impeditur et ideo distinguendum est de pollutioibus. nam pollutio aliquando contingit ex illusione dyabolica aliquid quando ex supfluitate uel ex nature debilitate aliquando ex cogitacionibus precedentibus aliquando ex crapula. **D** Omnes predictis pollutioibus conscientia est corporalis immundicia sed ebrietudo mentis non est nisi in illis pollutioibus que accidunt cum ymaginacione quod in illis que sine ymaginacione accidunt anima nihil precipue uidetur. nulla autem dicitur in se esse peccatum quod si in scripturis cum uisus rationis ligatus sit. nemo peccare potest. Aliquod tamen potest esse signum uel effectus peccati. Ergo considerandum est utrum in casu pollutionis possit inueniri cogitatio turpium. quandoque enim cogitacio huiusmodi turpium est sine peccato sicut cum in cogitacione

Liber. III.

tantum maneret cū quis est disputās
de talibz oportet q̄ loquens cogitet.
Aliqñ aut cū peccato veniali qñ scz ad
affectōz cogitatio prinens ī sola dlec
tatione finit scz sine p̄sensu deliberati
uo. Quandoq̄ aut mortale est qñ scz
p̄sensus adiūgitur ⁊ qz cogitacōni ta
li de p̄pinguo adest delectatio ⁊ delect
tationi p̄sensus ⁊ ideo in dubiuz verri
potest. vtrū sequens pollutio ex pecca
to acciderit vel non ⁊ vtrum veniale vel
mortale. qñ ergo sic dubitat d̄ p̄sensu
cū recurrerit ad causaz pollutōis om̄i
no abstinere debet. si aut̄ expresse inue
niat p̄sensum nō p̄cessisse ⁊ necesse vr̄
geat̄ aut aliqua causa potior potest ac
cedere aut etiā abstinere. Sin aut̄ nō
incūbat aliqua necessitas melius ē ab
stinere p̄pter reuerēciā sacramēti si ta
men celebrat nō peccat mortaliter sz
venialiter. qñ aut̄ accidit ex illusione.
tunc causa illusionis in nobis p̄cessit
idē est iudiciū. qd̄ de pollutōe que ex
cogitacōe p̄cedēte p̄cessit. Si aut̄ cog
itatio in nobis nō p̄cessit ymo potius
p̄traria causa. ⁊ hoc frequenter ac
cidit ⁊ precipue in diebus. quibz q̄s
cōdicare debet. signū est qd̄ dyabolus ho
mini fructū eucharistie p̄cipiende au
ferre conat̄. Cū in tali casu p̄sultū fuit
it̄ cuidā monacho vt legit̄ in collatio
nibus patrū qd̄ cōdicaret. sic dyabolus
videns se intentū suū non posse p̄sequi
ab illusione cessauit. Si aut̄ ex cibo p̄
cedenti aut potu acciderit est idem iu
diciū qd̄ de pollutōe que ex turpi cog
itacōe p̄cessit nisi int̄m qd̄ non ita de
facili p̄tingit peccare mortaliter in su
sceptōe cibi sicut̄ in cogitacōe turpi.
Et qd̄ aliquando p̄tingit hec pollutō si
ne ymaginatione turpi. illa vero nūq̄
Illa aut̄ que ex nature dispositōe acci
dit scz ex debilitate vel sup̄fluitate nō
est signū alicuius peccati. sed potest ex

Dist. I. Ca. XXVI

betatem mentis inducere si cū ymagi
natōe p̄tingat. imundiciā aut̄ corp̄a
lem habet. Et ideo si necessitas im̄ine
at vel deuotio exposcat. talis non imp̄
ditur ⁊ precipue qñ sine ymaginatione
accidit. tamen si p̄pter reuerenciā ab
stineat laudandū est. **B** Et quia
non ita faciliter p̄cipi p̄t̄ ex qua caus
sa p̄tingat. ideo tutius est semper absti
nere nisi necessitas incūbat. **H**oc etiā
notandū qd̄ illusio nocturna nō soluz
euenire solet ex ciboꝝ multitudie sz n̄
nūq̄ p̄tingit. p̄pter elatōz mentis cum
aliquis longo tempore talem im̄oduz
fluxum non sentit. vel cum proximoz
p̄pter talia aliosq̄ defectoz iudicat. **P**lu
ries etiā p̄tingit ex demonum inuidia
deo p̄mittente vt per talem euentū
seipsum in humilitate custodiat. nec
debet illusio postea p̄ diem fantasmat̄
ta somnioꝝ reuoluerē in cogitacōe. qz
ista intentio dyaboli est vt ex somnis
etiā possit vigilantes inquinare. ista
tangit Johannes abbas mōris sinay
sic dicens. Est in somnis fluxus multi
tudinis escarum ⁊ quietis. **A**lter ē ex
sup̄bia qñ ī lōga diuturna n̄i inflexi
bilitate inflāmani ⁊ rursus ē ex eo qd̄ p̄
ximū iudicemus. **S**ivero aliquis ab
omnibus causis p̄dictis absolurus
fuerit beatus hic talis est. impassibili
tatis causa opatur. **S**epius etiā con
tingit ex demonum inuidia et solum
quod euenit paciens humiliter suffe
rat hoc dō ad tempus in ipso fieri p̄
mittente. vt per euentuz sine peccato
altissimam possideat humilitatē. **T**er
tio etiā fantasmat̄a somniorum ad
seipsum postea per diem velit recoḡ
itare etenim intentio ista demonuz est
vt ex somnis nos vigilantes inquinēt hec
Jobā. ab. **Q**ualiter cūq̄ aures illatio
eueniat commendabile est vt p̄pter
reuerenciā sacramenti a cōmuniōe

abstineatur. nisi necessitas hoc aliqua
exigat vel dies sollemnis inueniat.

Sed et hoc notandum quod si aliquis
dicat nemo scit se esse sine peccato. quod
ergo secure debet ad hoc sacramentum
accedere. Ad hoc respondet Thomas dicitur
non sic dicens. Licet de hoc non possit
haberi certitudo scilicet. tamen potest haberi
probabilis coniectura et precipue per quatuor
signa que ponit beatus Bernardus. Primo
quando quis verba dei deuote audit iux
ta illud Qui ex deo est verba dei audit
Secundo cum quis promptum se iuenit ad bonum
operandum. quod probatio dilectionis est ex his
bitio operis. ut dicit beatus Gregorius in omelia.
Tercio cum quis propositum habet abstinere
de peccatis in futurum. Quarto cum de
peccatis preteritis dolet. quod secundum beatum
Gregorium. In his enim vera penitentia consistit
Unde si quis per huiusmodi signa facta dili
genti discussione sue conscientie quamuis forte
te non sufficienti ad corpus christi deu
uote accedat aliquo peccato mortali in
se ipso remanente. quod eius cogitationes pre
terfugiat non peccat. immo magis ex sa
cramenti precepto peccati remissionem
sequitur. Unde dicit beatus Augustinus in quodam sermo
ne. Cum corpus christi manducatur viuificat
mortuos. nam tale peccatum in contritione
generaliter dimissum est. licet non ita ple
ne. sicut ea que in se confessus est.
Notandum etiam quod nullum sacramentum est
istud salubrius. quo purgantur peccata
virtutes augentur. et mens omnium spiritualium
charismatum inpinguatur. suauitatem
etiam huius sacramenti nullus explicare suf
ficere potest. quod spiritualis dulcedo in suo fon
te gustatur et recolitur memoria illius be
neficentia excellenter caritatis. quod
in passione sua christus nobis monstra
uit. Unde amplior materia deuotionis
et gratie ille habet. qui vtrumque suscipit
et huiusmodi sacramentum et rem sacramenti hoc
est corpus christi et affectum amoris dei et

spiritualis consolationis. quod qui alterum tantum
quod talis simul habet donum cum dono
causam cum effectu. Offerunt etiam hoc
sacramentum in ecclesia per viuis et mortuis
is ut omnibus proficiat. quod per salutem omnium est in
stitutum. quod nullum remedium tam efficax est
ad delenda peccata quemadmodum hoc
diuinum sacramentum nam principaliter
ibi adest. qui solus peccata dimittit.
Hic enim qui marie magdalene sua cri
mina indulget. cum dicebat dimittuntur
tibi peccata. si ergo beate marie que prius
peccatrix erat ut euangelizans testatur ad
tactum pedum domini et propter effusionem la
crimarum quibus lauit et rigauit pedes
christi peccata sunt dimissa. quare non
credatur etiam sacerdoti si bona conscientia et
puro corde accesserit ad hoc sacramen
tum hoc tractando atque sumendo dimittit
tenda esse peccata. cum vnus atque idem
dominus est. ibi quidem deus sed car
ne humana indutus. hic vero deus et
homo sub sacramento velatus. vtrumque
et tamen hic et ibi verus deus et verus
homo. Cum igitur nullum sacramentum ita
efficax sit ad delenda peccata tam viuorum
quam mortuorum ut premissum est sic
eucharistie sacramentum. salubre est ut
qui in ordine sacerdotali constitutus et
maxime religiosus studeat se ad hoc
percipiendum per vite sanctimoniam
et deuotionem ita aptare. ut illud va
leat in remissionem suorum percipere pecca
torum. melius namque et tutius est ut bo
num quod quisque post mortem suam
sperat sibi fieri per alios tam in missis
legendis quam in aliis pietatis operibus ag
gat ipse studiose per se dum viuunt bea
tus est enim post resolutionem corpo
ris liberum exire ex hac vita quam post se
cula libertatem querere. unde presens
seculum debemus tota mente contemne
re et quotidiana lacrimarum et con
punctionum deo sacrificia offerre.

et quotidianas eius carnis et sanguinis hostias ymolare. nam si ante mortem cri-
sti hostia accepta propunctio cordis et
lacrimarum effusione deo fuerimus reco-
noscere post mortem. saluari hostia non
indigebimus. **E** De quo beatus
grego. in libro dya. sic ait Pensandum
est quod turior via est bonum quod quisque
post mortem suam sperat agere per alios agat
dum ipse vivit per se. beatus quippe est libe-
rum exire quam post vincula libertatem quere-
re. debemus itaque seculum presentem ne-
re rota mere quotidianam. deo lacrima-
rum sacrificia offerre. quotidianas eius
carnis et sanguinis hostias ymolare. hec
namque singulariter victima ab eterno in-
teritu animarum saluat. quam illam nobis mortem
vniuersi per misterium reparat. qui licet
in seipso immortaliter atque incorrupte
biliter vivens est tamen pro nobis iteque in hoc
misterio sacre oblationis ymolatur.
Quis etiam fidelium habere dubium possit
in ipsa ymolationis hora ad sacerdotis
pacem celos aperiri in illo ihesu christi
misterio angelorum choros adesse. sum-
mis yma sociari. terrena celestibus iun-
gi. unum quidem ex visibilibus et invisibili-
bus fieri. sed necesse est ut cum hoc agi-
mus. deo nosmetipsos in cordis contri-
tione mactemus. quod que passionis do-
minice misteria celebramus. debemus
imitari. quod agimus. **T**unc ergo vera pro
nobis deo hostia erit cum nosmetipsos
hostiam fecerimus. **I**gitur dum pro indul-
gentiis spacium licet dum iudex sustinet dum
perversione nostram is qui culpas exami-
nat expectat. fleamus in lacrimis duri-
cia mentis. conformemur in proximi-
gratiam benignitatis. **E**t fidenter dico quod
saluari hostia post mortem non indigebi-
mus si ante mortem deo ipsi hostia fuerim?
hec gre **F** Debet etiam quilibet re-
ligiosus post precepta confessionem gratiam con-
punctiois et devotionis animam in ipso suo vi-

gore domino coadiuvare suare. nec se ad
cogitationes inutiles aut leticia vanam
vel seculari tradere. ne fructum quem per
susceptionem corporis christi seu punctio-
cordis luctatus fuerit per huiusmodi leuita-
tem vel negligentiam perdat sed quod beatus gre.
hortatur dicit. **C**um redemptoris nostri cor-
pus et sanguinem accipimus debemus
nos pro peccatis nostris in silentio afflige-
re quatenus ipsa amaritudo penitentiae ab-
stergat a mentis nostre stomacho puer-
sevite humorem. et post orationis et con-
fessionis tempora quanto deo adiuvante possit
servare. ne plus cogitatio fluxa dissolu-
uat. nevana mentem leticia surripiat. et
lucra punctiois animam per incuriam fluxe
cogitatiois perdat. **S**ic quippe anima quod
propositum obrinere meruit. quod se post la-
crimas in eodem mentis vigore servavit
De qua scriptum est vultus eius non fi-
nit amplius in diversa murari. hec gre.
Sic quippe de sacramento corporis christi
habemus igitur nunc de mundicia et purita-
te cordis explanatum. ac etiam de his
quod eandem puritatem promouet ac in suo
vigore profuunt videlicet septem dona spiritus
sancti. octo beatitudines. et septem sacra-
mentum dominici corporis ad mundandum cor-
poris ac profuendum in eadem puritate efficac-
cia huius maioris. hec igitur mundicia seu
puritas cordis profertur ad perfectos. quod
rurum status ut patuit superius profertur in mu-
dicia et puritate cordis.

Distin. ij. tercij libri malogranati.
Distquam in
formatum sum de mundicia
cordis ipsaque discernentibus
donis et virtutibus. In quibus primo loco
dependet status perfectorum nunc de secun-
do in quo idem profertur status perfectorum
cupio a te o pater edoceri